

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії зарубіжної літератури

на тему: Особливості проблематики у творі В.Голдінга «Спадкоємці»

Студентки 3 курсу МЛа 06-21 групи
напряму підготовки Англійська мова і література, друга
іноземна мова, переклад
спеціальності 035.041 Германські мови та літератури

Тетенич Ю.Ю.

(прізвище та ініціали)

Керівник доктор філологічних наук, професор

Шульгун М.Е.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

м. Київ – 2024 рік

Зміст

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. СТИЛЬОВА СВОЄРІДНІСТЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

1.1 Життя та риси творчості Вільяма Голдінга

1.2 Сильова своєрідність філософсько-фантастичного роману ХХ століття

1.3 Проблематика людського буття

РОЗДІЛ 2. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ ВІЛЬЯМА ГОЛДІНГА «СПАДКОЄМЦІ»

2.1 Співвідношення філософської і художньої дійсності у романі Вільяма Голдінга «Спадкоємці»

2.2 Проблема матеріального і морального прогресу у романі Вільяма Голдінга «Спадкоємці»

ВИСНОВКИ

РЕЗЮМЕ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Зміни, які відбуваються в суспільствах капіталістичних країн, мають подвійний вплив на філософську фантастику, як художню форму, так і

зміст, який відображає пошуки нових світоглядних орієнтирів. Її дослідження є важливим як з літературної, так і з ідеологічної точки зору, і вона є помітним явищем сучасного літературного розвитку.

Кожний твір англійського письменника Вільяма Голдінга викликає бурхливі розмови про його ідеї. «В людині живе темне, зле начало, і перебороти його важко, а інколи неможливо» — це формулювання, яке можна знайти в його творах і висловлюваннях.

Вільям Голдінг називав свої книги «притчами». Сучасне літературознавство розглядає притчу як засіб передачі морально-філософських думок письменника, які часто суперечать загальноприйнятим суспільним уявленням. Основна мета притчі — передати сенс.

Друга світова війна та ядерна загроза, яка її супроводжувала, викликали у письменника величезне потрясіння. Ці події значною мірою спричинили похмурість суспільних прогнозів Голдінга, його рішучу ворожнечу до сучасної технократичної системи, а також настрої безмежного відчаю, який поглиблювався в його свідомості протягом усього його творчого шляху.

За життя Вільям Голдінг вважався класиком англійської літератури. Універсальність героїв пов'язана з чіткими межами часу та простору. Однак письменник непрямо торкався найважливіших соціальних проблем, які виникли в наш час, який він сприймав як жорстокий, небезпечний і апокаліптичний.

Виходячи з досвіду воєнного лихоліття, Голдінг говорив: “Я почав тоді розуміти, на що здатні люди. Той, хто пройшов війну і не зрозумів, що люди творять зло подібно до того, як бджола виробляє мед, - або сліпий, або не при своєму розумі”.

Коли людина змушена знищувати собі подібних, хай і заради найвищих ідеалів, вона переступає інстинкт самозбереження роду, стає нижче тварини, котра, попри всі суворі закони виживання, все ж таки ніколи не знищує собі подібних. Убивця мимоволі, вбивця заради ідеалу - все одно вбивця. Людство починає потроху це розуміти, тож недаремно у світі шириться рух за скасування смертної кари. І один з тих, хто підштовхує нас до цієї думки своєю творчістю, - Вільям Голдінг.

РОЗДІЛ 1. СТИЛЬОВА СВОЄРІДНІСТЬ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

1.1 Життя та риси творчості Вільяма Голдінга

Голдінг народився у 1911 році в родині вчителя. Після закінчення Оксфордського університету з 1938 по 1961 рік він сам вчителював, а вільний час писав п'єси, які сам ставив у невеликому лондонському театрі. Він одружився з Анною Брукфілд, аналітиком-хіміком, у 1939 році. Голдінг був батьком двох дітей: сина Девіда та дочки Джудіт. Почав викладати англійську та філософію в школі єпископа Водсворта в Солсбері.

Його обрали до Королівського товариства літератури в 1955 році, а в 1966 році його посвятили рицарі. У 1983 році він отримав Нобелівську премію.

Друга світова війна перешкодила навчанню. Під час війни служив у британських ВМС. Після цього він керував ракетоносцем і брав участь у посадці союзників у Нормандії.

Найважливішим мотивом для написання «Володаря мух», тривожного роману про долю людства, був досвід війни. Його світогляд формувався в основному завдяки війні. Він сказав: «Людина, яка повернулася з війни, скалічена духовно, навіть коли ця війна сприймалася як справедлива та патріотична». Людина переступила інстинкт самозбереження роду, коли вона змушена знищувати собі подібних, навіть заради найвищих ідеалів, і стала нижче тварини, яка, незважаючи на всі суворі закони виживання, ніколи не знищує собі подібних.

Голдінг у своєму першому творі описує трагічні події ХХ століття, включаючи другу світову війну, масове знищення євреїв і тоталітарні режими, які бомбили Хіросіму та Нагасакі. Він також вважає, що сутність людства та людської цивілізації найстрашніше продемонструвала другу світову війну. Погляд Голдінга на людство та людину визначає його трагічне світовідчуття.

Голдінг написав більше десяти романів і повістей протягом понад тридцяти років, що поставило його в число провідних англійських прозаїків сучасності. Автор також написав статті та подорожні нотатки, окрім романів і повістей.

Світ мистецтва В.Голдінга складний і суперечливий. Складність проявляється в різноманітних аспектах основної проблеми, яку досліджує митець. Письменник зосереджується на людині та її взаємодії з оточенням. Його світ мистецтва відрізняється наявністю постійних архетипів і тенденцією до створення жорсткої моделі світу, заснованої на антитезі. У цій моделі важливі всі елементи, але категорії простору та часу, міфу та символу виконують основну структуротворчу функцію. У світі В.Голдінга людина постійно бореться як з зовнішніми, так і з внутрішніми ворожими силами. Герой самостійно приймає рішення.

1.2 Стильова своєрідність філософсько-фантастичного роману ХХ століття

Як відомо, розвиток літератури має важливе значення для розвитку суспільства, оскільки література відображає всі проблеми, особливості, бурхливі події та проблеми людей, суспільств, націй і народів, а також окремих країн. Література ХХ століття була тісно пов'язана з подіями, які відбувалися в цьому періоді. Складність і суперечливість цього періоду зумовлена різноманітністю та різноманітністю літературного процесу по всьому світу, а також його активною участю в соціально-політичній та ідеологічній боротьбі. У ХХ столітті, столітті великих соціальних потрясінь і зрушень, літературний процес ніколи не був таким важким, напруженим і суперечливим.

Уже наприкінці ХІХ століття з'явилася велика кількість різноманітних філософських концепцій і теорій, які стали моральною опорою для людей, оскільки вони прагнули проаналізувати життя, проникнути в його суть і визначити загальнолюдські цінності, які могли б допомогти людям вижити в різних ситуаціях. У ХХ столітті кількість студентів, які навчаються філософії, зросла. Вони стали філософським фундаментом для багатьох літературних художніх явищ, течій і напрямів, а також предметом суперечок, об'єктом художнього осмислення та аналізу.

Фантастика тривалий час залишалася поза увагою дослідників як частина літературного процесу ХХ століття.

У фантастичних романах художній образ виходить за межі мімезису, створюється шляхом імітації автором «нового» світу з його правилами та правилами, або шляхом створення двох різних світів, реальних і фантастичних.

Зміст фантастики пов'язаний з подібними подіями. Двома способами філософська фантастика, створена в країнах капіталістичного суспільства, пов'язана з трансформацією реальності: змістом, який відображає пошуки нових світоглядних орієнтирів, і формою. Її дослідження є важливим як з літературної, так і з ідеологічної точки зору, і вона є помітним явищем сучасного літературного розвитку.

Зважаючи на залежність від різних течій буржуазної філософії, вона створює узагальнену картину світу, яка розділяє його на шматки. У своїх творах автори, які займають різні філософські позиції, зображують різні частини світу відповідно до своїх світоглядів; ці частини взаємоповстають,

а не складають єдину картину. Звідси незвичайна різноманітність філософської фантастики, включаючи її ідеї, жанри, стилі та ступінь фантастичності.

Англійські філолофсько-фантастичні твори не включають філософські ідеї. Вони включають у рух сюжету, який є основою образної системи та значеннєвої наповненості стилю, і значною мірою впливають на тлумачення фантастичної дійсності. Таким чином, специфіка художніх творів англійських письменників другої половини ХХ століття відображає різні філософські погляди. Фантастика часто використовує іносказання, щоб передати філософські та концептуальні ідеї. Але самі зв'язки між образом і значенням розробляються по-різному кожним автором.

Мотивування "ззовні" - це мотивування з боку зображуваної дійсності, духовного світу героїв і т.д. "Зсередини" мотивують алегоричний зміст. Використання мотивацій «ззовні» і «зсередини» у «Спадкоємцях» Голдінга демонструє гармонію, що визначає його як жанровий роман-притчу. У цьому романі сполучаються образне дослідження життя та заздалегідь розроблена філософська схема. Весь роман характеризується взаємопроникненням і впливом цих двох початків. Зміст «Спадкоємців» не обмежується раціональною схемою, і своєрідність твору багато в чому визначається мотивацією «ззовні». У романі Голдінг використовує образ Туамі, щоб підкреслити пізнавальне значення мистецтва. На ґрунті фантастики стає можливим поєднання узагальненого вираження ідеї та конкретно-образного дослідження життя. Крім того, у стилі "Спадкоємців" встановлюється рівновага мотивацій. Ззовні оповідач визначає стиль. "Зсередини" його мотивує прагнення встановити зв'язок між явищами, єдність світу. Це створює прозу, яка є насиченою змістом, значною частиною якої є підтекст.

1.3 Проблематика людського буття

Багато філософських шкіл досліджували проблему людини в 1900-х роках. Це включає такі ідеології, як екзистенціалізм, неофрейдизм і фрейдизм, серед інших. Філософська антропологія мала поєднати наукове вивчення різних аспектів життя людини з цілісним філософським осмисленням, щоб представити людину в найважливіших вимірах її буття.

Філокофська антропологія другої половини 1900-х — початку 1900-х років була орієнтована на постмодернізм і намагалася окреслити образ людини в світі, який швидко змінювався. Люди відчувають і діють по-новому, всупереч очікуваному «проекту модерну». Виявилось, що як світ, так і людина все більш складні та все ще ускладнюються.

Антропологія постмодернізму розглядає людину як частину соціуму, який знеособлює її та стирає відмінності. Необхідно мати новий погляд на людину. Постмодернізм намагався представити його, відкидаючи всі форми тоталітаризму, особливо «вічні цінності».

Постмодернізм стверджує, що відмінності є основою розуміння, оскільки вони бачать узагальненість і тотожність як загрози «людськості». Відповідно, людську ідентичність слід шукати за відмінностями, а не за схожістю чи подобою. «Онтологічний гетерогенез», як сказав Ф. Гваттарі, є теорією відмінностей, яка виникає в постмодернізмі. Проголошується нестроге мислення, антираціональне за своєю природою, різноманітність ідей і хаос.

Екзистенціалісти ніколи не виходили за межі широкого спектру проблем, які хвилюють сучасну філософію, включаючи такі питання, як свобода, вибір, відповідальність, відчай, відчуження, смерть, страх, абсурд, складності міжособистісних стосунків і ставлення людини до світу, самотність.

У сучасній філософії відбувається антропологічна переорієнтація, яка звертає увагу на те, що кожна людина є особливою та унікальною, а також на те, щоб зосередитися на активно-діяльній підході.

Екзистенціалізм розглядає людину як живу індивідуальність, пов'язану з бажаннями та пристрастями, а не як суб'єкт соціальних відносин або свідомості звичайним життям. У порівнянні з діяльністю та об'єктивістською парадигмою, цей підхід має інший фундамент, оскільки людина є центром відліку у взаємодії з об'єктивним світом. Відповідно до екзистенціалізму, світ людини складається з відчуженої, загрозливої, відстороненої та абсурдної відчуженості, в тенета якої вона потрапляє. Ніхто раніше не звертав такої уваги до ворожості світу, його вплив на обмеження свободи людської екзистенції та нівеляцію особистості, що призвело до перетворення її в об'єкт.

Категорії, як «страх», «відчай», «турбота», «нудота», «абсурд», «закинутість», «відчуження» та інші, щоб описати відношення «людина-світ». Це категорійне визначення. На думку екзистенціалістів, переживання людини впливають з такого розуміння самої екзистенції, що унеможлиблює зведення їх до простого рівня почуттів, що відтворюють відповідний психологічний стан, оскільки ці почуття набувають онтологічну форму буття-у-світі.

«Екзистенціальну філософію» можна вважати предтечею екзистенціалізму, як філософського напрямку ХХ століття.

РОЗДІЛ 2. МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ПРОБЛЕМАТИКА РОМАНУ ВІЛЬЯМА ГОЛДІНГА «СПАДКОЄМЦІ»

2.1 Співвідношення філософської і художньої дійсності у романі Вільяма Голдінга «Спадкоємці»

У «Спадкоємцях» Голдінг досліджує закономірності та вплив прогресу та еволюції. Еволюція і кроки прогресу оплачуються дорогою ціною, причому розвиток свідомості і технічні досягнення ні в якій мірі не ставлять людину вище неандертальця в моральному виді. Фантастика письменника також відображає його ідеї.

Моральний прогрес неможливий, поки людина керується доцільністю. Але варіант неандертальців, який уособлює у романі гармонію з природою, також не підходить для людини. У той час як неандертальці пасивні, людина діяльна, що є її суттю, і діяльність неминуче відокремлює її від природи та протиставляє їй. Наслідком природи людини є трагізм діалектичного руху історії.

Роман Вільяма Голдінга представляє проблему, рішення якої вимагає активізації внутрішніх сил людини, а саме моральних сил і самопізнання. Він розуміє глибоку кризу, в якій перебуває сучасна епоха, і вважає, що для розвитку необхідне свідоме вольове зусилля.

Голдінг підходить до романтичній утопії про ностальгію по втраченій єдності людини та природи, визнаючи, що його не можна зберегти як реаліст, бачачи в ньому долюдську гармонію, що суперечить творчій сутності людини.

Голдінг вважає, що найбільшою перешкодою для морального розвитку є незнання людиною себе. Відсутність особистої моралі, внутрішніх моральних стандартів, виникає через нездатність ідентифікувати в собі як добро, так і зло. Коли в людини немає внутрішнього морального закону, вони діють утилітарно, але вони також виходять з невірної картини світу,

яка перекручена нездатністю розставити моральні акценти та побачити зло там, де воно насправді ховається.

Основною причиною негативних сил, які існують у наш час, є неправильне ставлення людей до світу природи, відсутність розуміння власної природи та вузька свідомість.

Ті позитивні ідеї, які письменник висуває як протидія сучасній кризі, були викликані різним рівнем оцінки цієї ситуації. Вони базуються на ідеї героя в розглянутому творі, але іноді знаходять і окреме втілення. Відповіді на питання про походження людини та про те, як людина постала, є важливими для пізнання людини. Філософські ідеї, які підтримують свої позиції, базуються на наукових дослідженнях еволюції людини та історії суспільства. Вони також використовують досягнення біології, психології, лінгвістики та інших природничих і гуманітарних наук, які вивчають різні частини людської діяльності, інтелекту та тілесності. На цій основі дослідники та філософи описують історію появи життя на Землі, людини та соціуму.

У кінці 1900-х і на початку 2000-х років було створено нову парадигму розуміння еволюції живого. Сучасні методологічні основи для пояснення еволюції живих систем базуються на теорії самоорганізації, яка пояснює розвиток складних систем, таких як живі системи. Використання синергетичного підходу дозволяє розглядати розвиток живих істот і людей як нелінійний процес.

2.2 Проблема матеріального і морального прогресу у романі Вільяма Голдінга «Спадкoємці»

Англія пережила глибоку ідейну кризу в 1950-х роках, що зробило питання про те, хто відповідає за катастрофи сучасного світу, ще більш актуальним. Питання про положення людини у світі, закони розвитку людства та людську природу виникають у розглянутому творі під знаком цієї кризи, причому найгострішими виявляються історичні та моральні аспекти. Основна причина, чому фантастичні романи Голдінга такі цікаві, полягає в тому, що в них відображено філософські проблеми. У сфері історії ця криза відбулася, коли теорія прогресу була замінена теорією циклічного руху.

Роман «Спадкоємці» викликає сум і тривогу і є символом кризи. Фантастика цього твору не знімає його зв'язку з історією 20-го століття, а також з особистим досвідом письменника.

Вільяма Голдінг вважає, що Друга світова війна зробила великий вплив на творчість. Війна змусила його поставити в главу кута біологічну природу людини, висуває думку про те, що соціальні системи можуть мінятися, але людина залишається незмінною. Голдінг вважає, що людина не лише має розум, але і належить до групи хижих тварин та поведінка людини залежить від її біологічної природи.

В романі «Спадкоємці» показано занепадну гілку еволюції людського роду в атмосфері похмурого гротеску та безмежного символізму. Вільяма Голдінг демонструє світ, який він вважає точним і правдивим, і приходять до висновку, що занепад моралі та духовності є протилежним результатом розвитку цивілізації.

Проблема недосконалості людської природи особливо хвилює Голдінга. Автор прагне з'ясувати, ким є людина, суспільство, в якому вони живуть, і звідки походить зло. Він показує злі та темні сторони людини, застерігаючи від її повного руйнування, і радить усім перевірити свою душу, де знаходиться «звір», щоб швидко виявити та знешкодити його. Твердження, що людина «героїчна і хвора», є одночасним запереченням, оскільки її дії руйнують. Автор вважає, що найважливіше для людини - зрозуміти подвійність.

ВИСНОВКИ

У своїх творах Голдінг розробляв проблеми добра та зла, людяності та моральності, страху та вірності людських ідеалам, які завжди будуть актуальними. Твори Вільяма Голдінга безсумнівно належать до найвишуканіших і найскладніших творів англійської прози після Другої світової війни. У ньому розвинулася традиція англійського філософського роману, яка веде свою історію. В них закладено надію на ствердження людяності та загальнолюдських ідеалів справедливості і моральності.

Його твори легко ідентифікувати завдяки вивіреній злагожденості деталей, притчевій філософській глибині та зовнішній невимушеності оповідання. Характерною рисою прози Голдінга є відвертий інтерес до процесу пізнання людиною світу та своєї ролі в ньому. Тим не менш, Голдінг розглядає питання буття, волі, вибору та відповідальності людини інакше.

Голдінг демонструє, як екстремальні обставини впливають на людей, пробуджуючи в них основне зло, яке залишається прихованим.

Філософія пропонує широкий спектр ідей, напрямків і точок зору протягом своєї історії та сучасності, намагаючись знайти чітку відповідь на питання про природу та сутність людини. Тим не менш, філософи визнають, що знайти вичерпні та «останні» відповіді неможливо, оскільки як світ, так і людина складні та постійно змінюються. Відповідно, філософські уявлення людей також розвиваються.

Зацікавлення в новітніх філософських теоріях і поява нових художніх напрямків, відомих як декадентські, авангардистські та модерністські, виникло в результаті незадоволення реальністю та художнім реалістичним способом її відтворення.

Письменник почав створювати саме тоді, коли людство цього найбільше потребувало. Дві великі війни зруйнували світ, зневажаючи людські цінності. Людина побачила свого ворога, потенційного конкурента. Крім того, Голдінг прагнув за допомогою своїх книг допомогти людям вийти з безвиході, в якій опинилися його персонажі.

Письменник розумів, що відновлення загальнолюдських ідеалів є єдиним способом, за допомогою якого люди можуть врятувати майбутнє.

РЕЗЮМЕ ІНОЗЕМНОГО МОБОІО

In his works, Golding developed the problems of good and evil, humanity and morality, fear and loyalty to human ideals, which will always be relevant. The works of William Golding are undoubtedly among the most sophisticated and complex works of English prose since the Second World War. It developed the tradition of the English philosophical novel, which has its own history. In them lies the hope of affirming humanity and universal ideals of justice and morality.

His works are easy to identify thanks to the verified coherence of details, the parable's philosophical depth and the external ease of the story. A characteristic feature of Golding's prose is frank interest in the process of human cognition of the world and one's role in it. Nevertheless, Golding considers the question of human existence, will, choice and responsibility differently.

Golding demonstrates how extreme circumstances affect people, awakening in them an underlying evil that remains hidden.

Philosophy offers a wide range of ideas, directions and points of view throughout its history and modernity, trying to find a clear answer to the question about the nature and essence of man. Nevertheless, philosophers recognize that it is impossible to find comprehensive and "ultimate" answers, because both the world and man are complex and constantly changing. Accordingly, people's philosophical ideas also develop.

Interest in the latest philosophical theories and the emergence of new artistic trends, known as decadent, avant-garde and modernist, arose as a result of dissatisfaction with reality and the artistic realistic way of its reproduction.

The writer began to create exactly when humanity needed it most. Two great wars have destroyed the world, scorning human values. A person saw his enemy, a potential competitor. In addition, Golding sought with the help of his books to help people get out of the impasse in which his characters found themselves. The writer understood that the restoration of universal ideals is the only way by which people can save the future.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вільям Голдінг : веб-сайт. URL:
<https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%8F%D0%BC%D2%90%D0%BE%D0%BB%D0%B4%D1%96%D0%BD%D2%91>
2. Вільям Джеральд Голдінг, Біографія: веб-сайт. URL:
<https://www.ukrlib.com.ua/bio-zl/printit.php?tid=5475>
3. Спадкоємці (роман) : веб-сайт. URL:
<https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%BA%D0%BE%D1%94%D0%BC%D1%86%D1%96%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD>
4. Загальна характеристика творчості В. Голдінга: веб-сайт. URL:
https://pidru4niki.com/15660212/literatura/zagalna_harakteristika_tvorchosti_goldinga

5. Вільям Голдінг: Універсальний песиміст, космічний оптиміст, 2016 р. : веб-сайт. URL: <https://rozmova.wordpress.com/2016/01/17/vilyam-golding/>
6. Вічна проблема людського буття, Основи філософських знань, Розділ третій ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ: веб-сайт. URL: <https://subjectum.eu/philosophy/osnovi/169.html>
7. Петрушенко В.Л. Філософія. Співвідношення понять "людина - індивід — особа - особистість - індивідуальність". Вихідні цінності людського буття : веб-сайт. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/95028-141-spvvdnoshennya-ponyat-quotlyudina-ndivd-osoba-osobistst-ndivdualnstquot-vihdn-tsnnost-lyudskogo-buttya.html>
8. Критика з зарубіжної літератури; література 1945-1985 років; ВІЛЬЯМ ГОЛДІНГ - Критика з зарубіжної літератури: URL: <https://zarlit.com/critika/31.html>
9. І. О. Помазан НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТОЛІТТЯ: Харків: 2016. 144 с.
10. О.С. Силаєв, С.О. Кочетова жанри і жанрові процеси в історико-літературній перспективі: Кам'янець-Подільський: 2012. 198 с.
11. В.Голдінга «Спадкоекці» 1955 р.
12. Етика сьогодні, Актуально про етику та мораль, Добро та зло в житті суспільства : веб-сайт. URL: <http://www.etica.in.ua/dobro-ta-zlo-v-zhitti-suspil-stva/>
13. Литвинюк О.М. АКсіОЛОГІЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ У КОНТЕКСТІ ТВОРЧОСТІ ВІЛЬЯМА ГОЛДІНГА, м. Тернопіль, 2011 р. : веб-сайт. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/%D0%9B%D0%B8%D1%82%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D1%8E%D0%BA%20%D0%9E.%20%D0%9C..pdf>
14. Шаповал О.Г. Жанрова еволюція творчості В. Голдінга 1950–1980-х РОКІВ, м. Сімферополь, 2011 р. : веб-сайт. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2011/11SHOTVG.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
15. Ліщинська Н.М. ПАРАДИГМА ЗЛА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ, ПОЛЬСЬКОМУ Й АНГЛІЙСЬКОМУ РОМАНІ (ВАЛЕРІЙ ШЕВЧУК, СТЕФАН ХВІН, ВІЛЬЯМ ГОЛДІНГ), м. Тернопіль, 2007 р. : веб-сайт. URL:

http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1571/1/Dysertacia_%d0%9b%d1%96%d1%89%d0%b8%d0%bd%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0.pdf

16. HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers, ISSUE 44. VOLUME 1, THE WORK OF WILLIAM GOLDING IN THE CONTEXT OF ENGLISH LITERATURE OF THE 60–70S OF THE XX CENTURY, С. 110-114
17. Шестопапов А. МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ЧИТАНЬ, МОРАЛЬНИЙ АСПЕКТ ЖАНРУ У ВІЛЬЯМА ГОЛДІНГА, м. Кривий Ріг, 2017 р., С. 193-196
18. Шаповал О. «МОВА ТА МОВЛЕННЯ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ, КОМУНІКАТИВНИЙ ТА ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ», СВОЄРІДНІСТЬ НАРАТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РОМАНУ В. ГОЛДІНГА «СПАДКОЄМЦІ», м. Кам'янець-Подільський, 2020 р., С. 195-197
19. Нямцу Анатолій, Литвинюк Оксана. Міфопоетика Вільяма Голдінга: Монографія. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. – 230 с.
20. Пангелова М. ТВОРЧІСТЬ В. ГОЛДІНГА В ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ХХ ст., Теоретична і дидактична філологія. Випуск 18, 2014 р., м. Переяслав-Хмельницький